

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petič-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

II. seja dne 26. marca 1900.

Predseduje deželni glavar Oton pl. Deltela. Vlado zastopa deželni predsednik baron Hein.

Po prečitani zapisnika zadnje seje je novoizvoljeni poslanec trgovske in obrtne zbornice g. Kušar storil obljubo.

Deželni glavar se je potem v kratkem govoru spominjal papežev devetdesetletnice in prosil dovoljenja, da brzojavno čestita papežu. Poslanci so stoji poslušali govor in z dobro-klici pritrdili glavarjevemu predlogu.

Po naznanilu došlih peticij, ki so se odkazale pristojnim odsekom, sta bila po nasvetu posl. Murnika izvoljena za reditelja per acclamationem poslanca grof Barbo in Lenarčič.

Verifikatorja in člani posameznih odsekov so se volili s listki. Volitev verifikacijskega odseka se je po nasvetu poslanca Murnika opustila.

Izvoljeni so bili v finančni odsek poslanci dr. Schaffer, Luckmann, grof Barbo, vitez Langer, Hribar, dr. Majaron, Murnik, Višnikar, dr. Papež, Kalan, Povše in Modic. Načelnikom ni bil več izvoljen dr. Papež nego Hribar, namestnikom pa dr. Schaffer.

V upravni odsek so bili izvoljeni poslanci baron Lichtenberg, vitez Langer, grof Barbo, baron Rechbach, Božič, Lenarčič, Šubic, dr. Tavčar, Jelovšek, Zelen, Pakiž in Povše. Načelnikom je bil izvoljen posl. bar. Lichtenberg, namestnikom posl. dr. Tavčar.

V odsek za letno poročilo so bili izvoljeni poslanci baron Wurzbach, Ulm, Loy, Grasselli, Klein, Kušar, Azman, Košak in Schweiger. Načelnikom je bil izvoljen posl. Grasselli, namestnikom posl. Ulm.

Po nasvetu posl. Murnika se je takoj razpravljalo o dopolnilni deželnozbornski volitvi iz trgovske in obrtne zbornice in je bila po poročilu posl. Murnika izvolitev g. Jos. Kušarja odobrena.

Posl. Šubic je predlagal, da naj se računski sklep kmetijske šole na Grmu in proračun predložita tudi upravnemu, odseku oziroma dasta v skupno posvetovanje finančnemu in upravnemu odseku, čemur je zbornica pritrdila.

Posl. Luckmann je nujno predlagal, naj se v prostorih, koder zboruje deželni zbor, napravi telefonska postaja, na kar je deželni glavar izjavil, da se to čim prej izvrši.

Poslanci dr. Schaffer, dr. Papež, Murnik in tovariši so nujno predlagali: 1.) Deželni zbor pozdravlja z zadovoljstvom in radostjo po c. kr. vladi v seji državnega zbora dne 22. februarja 1900 predloženo železnično predlogo, vsled katere se ima že skozi 10letja in pri najvažnejših prilikah od tega deželnega zbora nujno priporočena druga železniška zveza s Trstom, katera se v veliki meri tiče interesov Kranjskega, Alpinskih dežel in Primorskega sedaj tako v tehniškem kakor v gospodarskem oziru ugodno rešiti ter za trdno pričakuje, da bo državna zbornica, ko se v kratkem zopet snide, to jako važno zadevo nemudoma ustavnim putem rešila in da bo c. kr. vlada z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, delala na to, da se ta v načrtu zakona projektirana druga železniška zveza s Trstom dejansko izvrši. Deželnemu odboru se naroča, da ta sklep deželnega

zbora kranjskega nemudoma prijavi c. kr. vladi.

Posl. dr. Schaffer je na kratko utemeljeval nujnost podanega predloga, in ko je bila nujnost odobrena, je obširnejše pojasnil važnost projektovane železnice zlasti tisti del te proge, ki bo tekla po Kranjskem, torej železnico čez Karavanke in železnico skozi Bohinj. Ves promet je nekaj kompromis mej različnimi državnimi, deželnimi in lokalnimi interesi. Specielno a stališča naše dežele smo s tem kompromisom pač lahko zadovoljni. Že 16. maja lanskega leta je baron Schwegel v deželnem zboru povdarjal, da pri tem vprašanju gre Kranjski pred vsem zato, da se ne izpelje druga železniška zveza tako, da bi sploh ne tekla čez Kranjsko, zakaj v nasprotnem slučaju bi bila Kranjska izključena od svetovnega prometa. Naravni pogoji na Kranjskem so jako ugodni za to, da se vsled te nove proge narodno gospodarstvo zlasti na Gorenjskem znatno povzdigne.

Stavljeni predlog je bil soglasno sprejet. Po glasovanju je posl. Azman zahteval besedo. (Klici: Saj je predlog že zadosti podprt) a je seveda ni dobil.

Koncem seje so se konstituirali odseki, na kar je glavar zaključil sejo.

Prihodnja seja bo v petek.

Celjski izgredi.

(Interpelacija poslancev Žičkarja, Berksa in tovarišev na ministra notranjih del.)

(Konec.)

Priča Milan Hočevar je izpovedal pod prisego, da je na Cerkvenem trgu, kjer stanuje, videl z okna divjo tolpo, ki je prihajala po Gospodskih ulicah proti Cerkvenemu trgu, in sicer v spremstvu več redarjev; da je tolpa opatijo in kaplanijo obmetavala s kamni, da so redarji to gledali, a se niso ganili, da niso aretirali izgrednikov niti jim branili pustošenja; da je vsled tega z okna navzočnemu mestnemu stražmojstru Mahrju, redarju Zintauerju in še nekaterim drugim energično zaklical, naj pustošenju narede konec in da se je samo temu energičnemu nastopu zahvaliti, da je tolpa odnehala od daljnjih izgredov.

Aretiran ni bil nihče pri tem in tudi ovadba ni bila nobena podana.

Stražmojster Mahr je kot priča zaslišan sam pritrdil, da se ni oziral na naznanilo dr. Sernca o pripravljem napadu, katero mu je bila prinesla priča Krajec, češ, da so bile že uradne ure potekle, in tudi redarjev ni bilo na razpolaganje.

Mnogo drugih prič, ki so bile v tem procesu zaslišane pod prisego, je v obče pojasnilo izgrede in protizakonito postopanje policije pri istih. Menimo, da nam ni treba navajati posamičnosti teh izpovedij, ker ima vlada itak kazenske akte na razpolaganje.

Iz procesov proti Ivanu Bovhi Vr. VII. 669/99 in proti Francu Gostinčarju Vr. VII. 668/99 je v obče posneti, da so bile v noči od 9. na 10. avgusta v večini ulic in pri vseh izhodih iz mesta luči pogasnjene, da so tolpe po mestu patrolirale, da so zlasti pri ljubljanski mitnici in v Šolskih ulicah skupine ljudi v popolni temi prežale, da so te tolpe imele razpostavljene predstraže in vedete — sklicujemo se pri tem zlasti na pričevanje profesorja Kosija — da pa ni bilo policije nikjer na ulici videti, da je ista prišla šele po izvršenih napadih in aretirala na tleh ležeče Slovence.

Sklicujemo se na pričevanje Oroslava Kušca, ki potrjuje, da je hotel, oborožen z revolverjem, napadenemu Bovhi na pomoč iti, da ga je pa neki redar zadržal, da pa je nedaleč od mesta — kacic 30 korakov daleč — videl redarja, ki je pretep gledal, pa se zanj ni zmenil.

Priča urednik Beg je potrdil, da je na vse grlo klical policijo, da pa nihče ni prišel, dasi je, kakor je povedal priča Kušec, v oddaljenosti 30 korakov redar stal in gledal pretep.

Bilo bi preobširno, ako bi hoteli podati izvod iz izpovedi prič onih procesov, pri katerih se je brezvestnost, protizakonito postopanje in opuščanje varnostnih organov, mestnega urada in županov postavilo v svetlo luč, zato se moramo omejiti na površen opis izgredov in se sklicevati v podkrepljenje tega razen na že navedena dokazila na dotične kazenske procese, v naslednjem bomo torej, ne da bi se vpuščali v posamezne dokaze, navedene v dotičnih kazenskih procesih, naglašali samo to, kar izhaja iz njih v obče glede postopanja policije.

Proces Vr. 782/99 proti Franu Karlovšku radi javnega nasilstva je v bengalično luč postavil protizakonito postopanje redarja Kunsta in zlasti neverjetnost njegove, pod službeno prisego storjene izpovedi. Na Kunstovo izpoved ovadeni in obtoženi Karlovšek se je moral od obtožbe oprostiti in se je s tem izkazalo, da naznanilo redarja Kunsta ni bilo čisto nič verjeti.

Ravnokar imenovani redar se je proti gospodični Žimniakovi, hčerki v Celju občepoštovane rodbine tako protizakonito vedel, da je bil po vsled tega podani kazenski ovadbi radi pregreška zoper varnost časti po §§ 496. in 331. kaz. zak. obsojen na zapor treh dni; on je gospodično od zadaj s pestjo suval in jo vrh tega še psoval. Dokaz tega kazenskega akta G. Z. U. 950/99 pri c. kr. okrajnem sodišču v Celju.

Isti redar je bil glasom kazenskega akta U. 116,00 istega sodišča, radi zausnice, ki jo je dal Jos. Plevčaku, kaznovan.

Glasom kaz. akta U. 798/99 je bil redar Urh radi prestopka po § 331. kaz. zak. kaznovan, ker je Frančiško Zakotnikovo psoval in z roko suval, dočim je bila Frančiška Znoj, katero je ta redar radi žaljenja straže ovadil, glasom kazenskega akta U. 991/99 od obtožbe oproščena.

Isto tako se je moral oprostiti Ignacij Založnik, katerega sta stražmojster Mahr in redar Zintauer ovadila radi žaljenja straže, kakor svedoči kazenski akt U. 787/99. Iz tega akta je razvideti omembe vredni slučaj, da so redarji necega Cvetkota, katerega so bili Slovenci zasačili v trenutku, ko je metal kamenje na ljudi, zbrane pri koncertu na dvorišču „Narodnega doma“, in ga izročili imenovanima redarjema, takoj in vpricho izročilcev ter vzlic njihovim odločnim protestom zopet izpustili.

Iz kazenskega akta U. 959/99 proti Adalbertu Kossarju in tovarišem izhaja zlasti, da se je kacic 13 redarjev, mej njimi 5 celjskih in 8 celovških, mej demonstracijami pred stanovanjem rodbine Žimniak, pri kateri priliki je tolpa metala nesnaga in kamne na okna stanovanja, to počenje mirno gledalo, se porogljivo posmehovalo, in da so celo gospodični Žimniakovi ukazali, naj zapre okna in se skrije v stanovanju. Dva orožnika, ki sta stala v bližini, sta v tem procesu pod prisego potrdila, da je bilo pri tej demonstraciji več

redarjev navzočnih, da pa niso storili niti najmanjšega poskusa napraviti red, da na oknih ni nihče niti z besedami niti z dejanji provociral, in da sta se orožnika čudila, da se policija z nobeno besedo ni ustavila demonstrantom.

Ker se je gospod Ivan Žimniak zaradi teh prečudnih dogodkov javno izrazil, da se je demonstracija pred njegovim stanovanjem zgodila „ob asistenci policije“, ga je celjsko redarstvo ovadilo, in on je bil obtožen zaradi žaljenja straže, toda bil je od obtožbe oproščen, ker je doprinesel dokaz resnice o tem. Prav v tem procesu sta najzanimivejši izpovedi dveh orožnikov, ki sta namenoma čakala v bližini demonstrantov, misleč, da bo navzočna policija vendar nastopila in ju v slučaju odpora poklicala na pomoč.

Iz prvoimenovanega kazenskega akta Vr. VII. 675/99 se razvidi in sicer zlasti iz izpovedi prič Ludovika in Marije Lajnič T. B. 133 in 134, Barbare Kompan T. B. 125, Ivana Kompana T. B. 17 in Ignacija Horvata T. B. 65 nenavadno, protizakonito postopanje in vedenje nadredarja Zintauerja in družih redarjev, omenjene priče so izpovedale, da je redar Widmajer dne 10. avgusta pozno zvečer stal v bližini Jakovičeve hiše, dočim sta kacic 50 korakov od tam, v bližini mestnega urada stala nadredar Zintauer in redar Golob. Ob istem času je bila pred okno pisarne dr. Ivana Dečkota postavljena lestev in sneta ter ob tla vržena deska s firmo. Po nesreči je storilec Oskar Šeligo, ki je bil radi tega kaznjivega dejanja spoznan krivim in kaznovan, padel z lestve in se je poškodoval. Na Šeligovo vpitje so prihiteli redarji, ki so ranjenca nesli v bližnjo gostilno „Pri angelju“, kamor je šel tudi nadredar Zintauer, in kjer so zdravniki Šeliga obvezali, v tem ko je neki drugi človek šepaje prišel sam ob istem času v gostilno. Policija o tej dogodbi ni napravila ovadbe in je dala torej kaznjivemu dejanju potuho; aretovan ni bil nihče.

Končno moramo še opozoriti na čianek „Nach den Blutszenen. Cilli, 10. August“ v listu „Grazer Tagblatt“ z dne 10. avgusta 1899 št. 220, iz katerega izhaja, da je uradni predstojnik Fürstbauer demonstrujočo druhal, ki je grozila napasti „Narodni dom“ — namesto da bi jo bil razgnal, v kar ni imel samo dosti policije na razpolaganje nego tudi orožnike in vojaštvo, skušal pomiriti z energičnim zagotovitvijo, „da bo vojaštvo na njegovo odredbo peljalo Čeha na kolodvor, ki se bodo morali s prihodnjim vlakom odpeljati“, da je nato imel v gostilni „Pri angelju“ župan Rakusch na zbrano druhal ogovor, v katerem je dal svojo besedo, da se bodo Slovani v smislu zahteve Nemcev odstranili, da so koj na to župana Stiger in Rakusch in uradni predstojnik Fürstbauer šli v „Narodni dom“ in pozvali Čeha, da se morajo ob 4. uri zjutraj z brzovlakom v Ljubljano vrniti, in da je Fürstbauer, ker so se Čehi branili, izjavil, da bi jih sicer siloma odgnal. V navzočnosti gospoda c. kr. okrajnega glavarja so tudi izjavili, da jamčijo za varnost, ako se Čehi takoj odpelejo, v nasprotnem slučaju pa da ne jamčijo za varnost.

Čehi pa se niso odzvali temu pozivu in taki obljubi, ker niso bili niti po dnevu varovani in so smeli toliko manj računati na varstvo ponoči.

Naposled se sklicujemo na ukaz urada celjskega, ki je bil v članku „Zam

Schutze der städtischen Polizei" v „Deutsche Wacht“ z dne 3. decembra 1899 št. 97 razglašen, in kjer se celjski policiji, ker so bili nekateri redarji radi protizakonitega postopanja od Slovencev ovađeni in tudi kaznovani, strogo zabičuje, da morajo ostro postopati in brezobzirno ne glede na osebe vsacega prizadetega aretovati.

Kakor rečeno, niso tu podane vse okolnosti, ki ostro označujejo protizakonito postopanje celjske policije, uradnega predstojnika Fürstbauerja, obeh županov Stigerja in Rakuscha, kakor sploh mestnega urada celjskega, ker bi to bilo pač preobširno; sicer pa mislimo, da navedene okolnosti popolnoma zadostujejo in je z njimi naša interpelacija utemeljena in opravljena.

Zakaj če se je kje v kaki urejeni državi načelo javnega reda in mira kršilo, se je to na eklatanten način zgodilo v naši državi dne 9. in 10. avgusta l. l. povodom prihoda Čehov v Celje.

Avtonomna oblast, celjski mestni urad, ki je prevzel pravice in dolžnosti javnih državnih oblastev, je kršil državni osnovni zakon z dne 21. decembra 1867. drž. zak. št. 142, zlasti člene 5, 6, 8, 9 glede osebne varnosti, svobode, imetja in hišne pravice, je kršil v prenešenem delokrogu izročeno mu nadzorstvo nad policijo, katero izvršuje v imenu državne oblasti. Vsa krivda za izgrede in napade na Slovence in Čeha, kakor za pustošenja zasebnega imetja dne 9. in 10. avgusta l. l. v Celji, ki so bila dlje časa pripravljena in organizirana, pri čemer so zlasti pomagali oba župana Stiger in Rakusch, nekateri mestni očetje in uradni predstojnik Fürstbauer, ne le, da niso ničesar preprečili, nego še pri organizaciji drubali in roparskih tolp s svetom in z dejanji sodelovali, pada na mestni urad, na magistratno oblast in njene predstavitelje.

Da se izgrede in napadi niso slučajno zgodili, nego da so bili dobro pripravljani, izhaja že iz tega, da se je že več tednov poprej ščuvalo v listih zlasti v „Deutsche Wacht“, da so hodili hujskači od hiše do hiše in neovirano dražili nemško prebivalstvo k dejanjskim napadom in na grdo ravnanje s slovanskimi gosti, da je v tiskarni „Celeja“ izšel oklic na nemško prebivalstvo, ki se je v mnogo sto izvodih razširil, da so se nabirali podpisani za odpoved slovan- skih usiljenj, da so rečene dni in celo noč mej navzočnostjo Čehov oborožene bande patrolovale, dočim so v zatišji, zlasti ob izhodih iz mesta, prežale cele ure druge tolpe, ki so razpostavile prednje straže in dajale patrolirajočim bandam znamenja z žvižgi, na kar se je hipoma na tistem kraju, od koder se je začel žvižg, mogla zbrati večja množica.

Da so magistratna oblast in njega vodilni organi celo organizacijo dobro pripravili in to z jasnim namenom, oškoditi Slovence in češke goste v njih osebni varnosti, na njihovem imetju in v njihovih hišnih pravicah, izhaja tudi iz te okolnosti, da so koraki, ki so jih storili dr. Serneck, dr. Dečko in dr. Vrečko po opustošenjih na hiši dr. Sernca, na kaplaniji in na „Narodnem domu“ pri okrajnem glavarstvu, pri namestništvu in pri ministrstvu notranjih del v prepredenje nadaljnjih izgrede, imeli uspeh, zakaj naslednji dan je župan izdal oklic na nemško prebivalstvo, v katerem je nujno prosil za red in mir, na kar je hipoma nastal v celjskih ulicah, gostilnah in privatnih hišah popoln mir, dasi je bil nameravan in pripravljen napad na stanovanje Dragotina Hribarja in na poslopja posestnika mlina Petra Majdiča. Na to se misliti ni, da bi na cestnih vogalih nabit preprost oklic tako vse izgrede in napade udušil in napravil najpopolnejši red in mir, če bi priprave za izgrede ne bile v rokah mestnega urada.

Vsa krivda za izgrede in kaznjiva dejanja, povodom obiska Čehov v Celju, nosi torej celjska mestna policija in z njo vred njeni vodilni, nadzorovalni kakor upravni organi. Slovan ni v Celju pri tacih razmerah več varen svojega življenja, on in njegovo imetje sta brez varstva. Taka pristranska policija ne more uživati nikačega zaupanja in ni sposobna skrbeti za javni red in mir.

Razmere se ne morejo premeniti, dokler ostane celjska policija v rokah tistih ljudi, ki so vsled nacionalnega strankarstva postali fanatični, ki gospodarijo v celjski mestni upravi, in ki na najarogantnejši način zlorabljajo svojo oblast nad celjsko policijo v svoje lastne strankarske svrhe. Vsled tega

je popolnoma nemogoče, da bi policijo še nadalje upravljala celjska mestna občina, in je torej v tem oziru od pomoč nujno potrebna.

Z ozirom na to vprašajo podpisani državni poslanci Nj. ekselenca gospoda ministra notranjih del:

1. Ali so visoki vladi znana navedena dejstva, protizakonita dejanja in opustitve celjske mestne policije, potem protizakonito postopanje isto vodečih in upravljajočih organov?

2. Ako ne, ali se hoče visoka vlada v njih poučiti potom natančne preiskave eventualno s tem, da odpošlje na lice mesta nepristranskega vladnega komisarja?

3. Kaj hoče visoka vlada storiti, da bodo varnostni organi nepristransko skrbeli za javni red in mir.

4. Ali hoče visoka vlada varnostno oblast v Celju podržaviti?

Na Dunaju, 12. marca 1900.

Slede podpisani.

V Ljubljani, 26. marca.

Spravne konference.

Češki listi priganjajo vlado, naj bi odredila, da bodo imele spravne konference tudi med zasedanjem dež. zborov opravka. „Narodni Listy“ pišejo sicer, da doslej ni določeno, kdaj in kje naj v zadnji seji izvoljeni pododseki začno svoje poslovanje, toda dostavljajo, da se je poskrbelo, da čas do konca deželnozbornskega zasedanja ne poteče neporabljen. Nadejamo se, pišejo „Narodni Listy“, da je ministrski predsednik sporočil cesarju, da so mu izrazili Mladochi in veleposesniški delegatje svoj trdni sklep, da se državni zbor ne otvori prej, dokler se češki uradni jezik ne uvede iznova. „Politik“ trdi, da se bodo spravna pogajanja vzlic raznim dementijem med deželnozbornskim zasedanjem nadaljevala, četudi oblika ne bo ista, kakoršno so imele dunajske konference. „Neue Freie Presse“ pa javlja, da se v krogih nemških poslancev z vso gotovostjo zatrjuje, da bode vlada v maju državnemu zboru predložila zakonski načrt glede jezikovnega vprašanja pri deželnih oblastvih. Nemci pričakujejo, da predloži vlada tudi zakonski načrt glede nemškega posredovalnega jezika ter menijo, da je docela izključeno, da bi vlada vprašanje notranjega češkega uradnega jezika ločila od drugih jezikovnih prepornih vprašanj.

Črnogorske finance.

Zastopnik ruskega finančnega ministrstva Müller, ki je bival nekaj tednov na Cetinju, da prouči črnogorske finance, je odpotoval ter mu je podelil knez Nikita komturni križec Danilovega reda. Črnogorski uradni list poroča, da je Müller dognal, da črnogorske finance nikakor niso take kakor so jih slikali nekateri (n. pr. avstrijski nemški listi), nego je Črnogora tako bogata kakor se niti pričakovalo ni. Knezu Nikiti ni potreba hoditi v Peterburg, ker so izmišljena poročila, da je nastal med carom in knezom popoln razkol. Nemški listi skušajo po svoji navadi zopet blatiti to junaško slovansko državico, a jim je težko, ker se izkažejo vse slabe vesti, katere trosijo po svetu, kot nespametne laži. Tudi bolgarske finančne razmere hoče poznati Rusija ter je poslala v Sredce Kobekova. Nemški listi seveda sedaj trdijo, da ima Rusija tudi Bolgarijo pod pazduho, in da obstaja zveza Črne gore z Bolgarijo proti Srbiji.

Vojna v Južni Afriki.

Da je bil generalni lajtnant Gatacre pri Bethulie res premagan, potrjuje sedaj tudi Reuterjev biró. Res pa je tudi, da je poslal Roberts Gatacreju na pomoč oddelek konjeništvá pod vodstvom generala Frencha. Zato so se Buri, ki so stali pri Norvalspontu, Bethulieju in Stornbergu, umaknili proti Ladybrandu. Nekateri listi celo poročajo, da je French generala Olivierja pri Norvalspontu porazil, da je zategadelj večina Burov zapustila Olivierja, ki beži sedaj s samó 300 možmi in 60 vozovi pred Frenchom. Ali je ta vest resnična, ne vemo, vsekakor pa ni verjetna. — Potrjena je sedaj vest, da je bil polkovnik Plummer, ki je hitel Mafekingu na pomoč, tepen in da se je umaknil zopet nazaj proti severu. Toda Buri ga niso zasledovali, s čimer so napravili veliko napako. Gledé udaje Oranječanov dvomi celo „Times“, da bi bila odkritosrčna, češ, da so puške, katere so Buri oddali le malovredno orožje. O nadaljnjih operacijah Roberta poroča „Daily Mail“, da namerava Roberts blizu Winburga

zbrati ogromno armado, ki bode prekoračila reko Vaal. Med tem se kupičijo v Bloemfonteinu živila, ter se nakupavajo konji. Vojno s Transvaalom začne Roberts s kakimi 160.000 možmi in 400 topovi. Kakor kobilice bodo pokrili Angleži Transvaal, in naravno bi bilo, da zmanejo Bure v par tednov. Toda pokaže se šele, ali imajo Angleži resnično toliko vojsko in toliko topov in kako se bodo vedli na transvaalskih tleh. V Ladysmithu vladajo še vedno epidemije, in bolnišnice so prenapolnjene. Buller je napravil nov most preko Tugele, tako da je Ladysmith zvezan z Durbanom in Elandslaagtejem. Splošno pa je sedanji položaj v republiki Oranje docela nejasen. Dočim poročajo nekateri brzobjavke, da je general Olivier izven nevarnosti, poročajo drugi, da je njegova usoda odločena, ter da se bode moral vsak čas podati Gatacreju in Frenchu, ki ga bodeta zajela na meji Basutoške dežele. Pri Fauresmithu stoji pod Vanderpostom večji oddelek Burov močno utrjen, a tudi njega čaka baje usoda nesrečnega junaka Cronjeja. Vsekakor se je nadejati poročil o obupnih bojih Olivierja in Vanderposta. General Joubert koncentrirá svojo armado pri Kroonstadu, katero mesto je spremenil baje v sila močno trdnjavo. Na meji Natala, v Biggarskih gorah pa stoji 12.000 Burov s 16 topovi. Zanimivo je, da konstatujejo angleški listi, da je finančna, gospodarska uprava republike Oranje vzorna ter da so našli Angleži v vseh zavodih, v vseh posojilnicah in hranilnicah vzgleden red. Skratka: republika Oranje je ideal države. In taka država naj izgine s sveta! Buri so se obrnili končno tudi do avstro-ogrsko vlade, da bi posredovala, toda tudi naša država je posredovanje odklonila, češ, da bi mogla posredovati le tedaj, če bi želeli posredovanje obe stranki.

Dopisi.

S Cola, 20. marca. Na „Dovtipno pismo“ Šmonovega Jožeta pri „Kurji taci“ z dnem 17. t. m. št. 63. „Sl. N.“ blagovolite resnici na ljubo natisniti sledeče: Res je sicer, da sem kot gostilničar in župan liberalcu in klerikalcu obema jednako naklonjen; to se mi menda ne more šteti v političen greh. Da pa sem bil, sem in ostanem politično naklonjen, kadar je bilo in bode treba braniti pravice narodno predne stranke, tega mi ne morejo vsi Jožetovi Šmoni očitati.

Ni res, da postrežem liberalcu z najboljšo kapljico od soda — po 35 kr., in da zasolim klerikalcu literček petijota z 40 kr., res pa je da postrežem brez izjeme vsakemu gostu z pristnim vipavcem in istrijanom. Petijot se pa v moji gostilni sploh ne toči. Ni res, da sem poslal g. župniku zajca, res pa je, da je poslal moj oče; iz kakšnega namena ne vem, gotovo pa ne iz onega kakor trdi Jožetov Šmon.

Gospodu Jožetovemu Šmonu pa svetujem, da kadar ga bodejo njegovi dovtipni prsti v prihodnje še srbeli „za kako dovtipno“ pismo iz Cola, naj se bolje informira.

Saj imamo na Colu dovolj družega že precej zastarelega, — pa tudi novejšega gradiva, katero bi zavzemalo v „Slov. Narodu“ boljše mesto, kakor pa delati slabe dovtype na osebo, katera tega ne zasluži.

Ron mlajši.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. marca.

— **Osobna vest.** Deželni poslanec baron Schwegel se ni udeležil današnje seje in ga morda celo zasedanje ne bo v deželni zbor. Kakor čujemo, je gospod baron Schwegel nevarno obolel, vendar je upanje, da ozdravi.

— **Klub deželnih poslancev narodno-napredne stranke** je v današnji svoji seji izvolil svojim načelnikom za dobo jednega leta gospoda Ivana Šubica.

— **Hujskanje kaplanov.** Iz Metlike nam poročajo: Naš kaplan N., oče metliškega „konzula“, kaj rad napada „Slovenski Narod“, „Zvon“ in drugo liberalno časopisje na leci. Pretečeno nedeljo, 18. t. m. se je zopet razjezil ubogi mož, ter udrihal po brošurici „Izgnubljeni Bog“! Oh, ta preklicana brošurica! Ali ni bilo mogoče v ogenj ž njo, predno je našla pot v širni svet? Zakaj je ni pokupil gospod knezoškof? — Toda kdo

je kriv, da se je ta pregrešna povest tako razširila v Beli krajini? Trgovci, ti brezbožni trgovci! Ljudje božji! ali še ne, umejete kaj so vam liberalni trgovci?! Odirajo, goljufajo vas in sedaj vam hočejo še dušo ostrupiti! No, dosegel „gospod“ ni družega z duhovito svojo propovedjo, kakor da so ljudje, kateri še brali niso te brošure, stikali po vseh prodajalnah, kje bi bila knjižica naprodaj, ki leži „gospodu“ v želodcu! In brošurico je bral skoro vsakdo. Da ve vsak o tej okolici za brošurico, kriv je „gospod“ sam. Čemu je pa ljudi z lece opozoril na njo! Tako so hujskajoči kaplanje liberalnih časopisov in knjig najboljši agentje! Po njihovi zaslugi izve naše ljudstvo vso resnico, in zato pravimo gospodom kaplanom: „Le naprej!“

— **„Glasbena Matica“.** V III. velikem, rednem koncertu v soboto, dne 7. aprila t. l. izvajal se bo poleg drugih instrumentalnih točk vzporeda najveličastnejši del Dvořakovega velikega oratorija „Sveta Ljudmila“, v katerem ima zbor „Glasbene Matice“ po daljšem presledku v oratoriju zopet enkrat veliko, hvaležno in efektno ulogo, kajti izvajati ima nič manj kakor 10 veličastnih zborov s spremljevanjem orkestra. Solistične uloge, arije in recitative izvajali bodo solisti, sopranistinja operna pevka gosposodična A. Carneri in basist operni pevec, gospod Aleksander Nosalewicz z Dunaja.

— **Slovensko gledališče.** V korist gospé Danilovi, gdč. Ogrinčevi ter gg. Danilu, Deylu, Housi, Orehku in Verovšku so igrali v soboto „Čarovnico pri jezeru“, torej igro, ki je svoj čas uživala primerno slavo, a ki čimbolj — kar je čisto jasno — umira na jetiki. Vprizarjajo jo sicer še dandanes tudi večja gledališča, a ne toliko zaradi igre kot take, nego zaradi tega, ker so v nji dve, tri uloge, v katerih se lahko pokaže igravec, oziroma igralka. „Čarovnica pri jezeru“ pade in se vzdrži z Jelico. Gospa Danilova jo je igrala z najlepšim uspehom. Oni čarobni, temni kolorit, s katerim je obdana ta uloga, je pogodila gospa Danilova tako pravilno in resnično, da ji moramo izreči vse priznanje. Gdčna. Ogrinčeva je morala igrati staro Ano, katero — dasi ji seveda taka uloga ni docela priležna — je ustvarila prav simpatično. Gdč. Vračko je bila po zunanosti ljubka Minka, a tudi v igralskem oziru je uporabila vse svoje mlade moči. Neznatno ulogo deklet Marjane je prav dobro igrala gospa Polakova. Gosp. Verovšek je bil zopet v svojem elementu in je ustvaril pristen tip trdega kmetiškega očanca. Izvrstno je igral g. Deyl Franceta. Pogodil je prav dobro njegov značaj. Težavna uloga je Martin, ta napol blazni berač. Igral ga je gospod Danilo. Ta uloga zavede lahko igralca do pretiranja, a gosp. Danilo je ubral srednjo, pravo pot in je vzlic prehlajenju prav častno in priznanja vredno rešil svojo nalogo. G. Orehek je bil dober, dasi ne najboljši vojak. Ribiča Petra je igral g. Housa. Dasi je uloga majhna, bolj štatiškega značaja, vendar je ustvaril iz nje g. Housa originalno figuro. Ribič Janez je bil g. Inemann, pri katerem je bila nad vse tipična njegova izborna maska. V igri tako nima ničesar pokazati. Druge uloge so brezpomembne. Gdč. Ogrinčeva in gdč. Vračko sta dobili v dar lepe šopke, gg. Deyl, Housa in Orehek lovorove vence s trakovi. Ostali beneficijanti so odšli brez vidnih znakov težko prisluženih simpatij, kar se nam zdi čudno in nerazumljivo, zlasti pri gospé Danilovi, ki je naša najizvrstnejša igralka. A tudi gosp. Danilo in g. Verovšek sta pač pošteno zaslužila vsaj mal včenek! No, ni ga bilo... Ali kakor nam, je bilo tudi igralkam in igralcem, katerim je veljal sobotni večer, v veselje, da je bilo polno gledališče, ki je odmevalo od presrčnega, pohvalnega ploskanja.

— **Zdravniška zbornica kranjska** sklicala je na dan 29. t. m. v zborničnih prostorih enketo, da se definitivno vravna razmerje med zdravniki in zavarovalnicami zoper nezgode, ter povabila tudi k tej enketi vse na Kranjskem v tej stroki delujoče zavarovalnice. Zbornica zahteva, da zdravnik naredi le tedaj spričevalo o nezgodi, če ga zahteva dotična zavarovalnica in spričevalo tudi ona sama honorira. O visočini honorara posvetovala se bo ob enem ta enketa. Zdravniško zbornico zastopata dr. P. Defranceschi in dr. V. Gregorič.

— **Kriza v Spodnješiškem obč. zastopu.** Iz Spodnje Šiške nam pišejo: **Dodatno k vesti v Vašem listu št. 68. prosimo, našemu županstvu izraziti željo, da naj vendar enkrat že predloži proračun za — l. 1899. in za l. 1900!** Tudi želimo, da pridejo v našem obč. svetu čim preje na razgovor nekatere naše ceste, ki so naravnost strašne. Če pa g. župana vse res nič ne briga, naj pove naravnost in ukrene kar treba!

— **Tržaške volitve.** Odbor političnega društva „Edinost“ je sklenil po daljšem razpravljanju, iz tehničnih vzrokov in posebnosti oziroma na dogodke v laškem taboru, da letos ne postavi svojih kandidatov za IV. razred v mestu.

— **Opuščeni notarski mesti.** Pravosodno ministrstvo je izdalo naredbo, da se ima opustiti jedno osmih notarskih mest v Trstu in mesto notarja v Risanu v Dalmaciji.

— **Kje so Brežice?** Tega ne vedo na pošti v Žužemberku ter niso hoteli 12. t. m. odposlati dopisnice, ker odpošiljatelj ni dostavil dežele, v kateri leži neznan kraj Brežice. Naj bi dali poklicani krogi takemu „nevednežu“ nujno potrebne instrukcije!

— **Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev, žganjetočnikov in iskuharjev v Ljubljani** bo imela v četrtek, dne 29. marca 1900 ob treh popoldne redni združni zbor v „Virantovi“ restavraciji na Sv. Jakoba trgu št. 2. Dnevni red: 1. Pozdrav. 2. Čitanje zapisnika zadnjega združnega zbora. 3. Poročilo o delovanju združnega starešinstva tekom 1899. leta. 4. Polaganje letnega računa za poslovno leto 1899. 5. Dopolnilna volitev v združno načelstvo in sicer v smislu določila § 19. združnih pravil treh odborov in enega odbornikovega namestnika. 6. Posamezni predlogi. 7. Raznoterosti. Za sklepčnost združnega zbora je potrebna navzočnost 30 udov. Če bi sklican zbor ne bil sklepčen dne 29. marca t. l., vrši se dne 5. aprila t. l. ob treh popoldne istotam združni zbor z enakim vsporedom, in sicer brez opetovanega obvestila združnih članov. Ta zbor bo brez ozira na število navzočih veljavno sklepal.

— **„Bolniško in podporno društvo pomožnih uradnikov za Kranjsko“** imelo je dne 21. marca t. l. v gostilni „Miramar“ svoj redni občni zbor, ki je bil nepričakovano dobro obiskan. Zborovanje je otvoril društveni načelnik gosp. A. Gutnik, ki je pozdravil navzoče, narisal v kratkih potezah društveno delovanje v preteklem letu in omenil faktorjev, ki so je podpirali, t. j.: dež. odbor oziroma zbor, kranjsko hranilnico in občinski svet ljubljanski, ki so mu z izdatnimi denarnimi prispevki priskočili v omenjeni dobi na pomoč. Slednjič pa je pohvalno omenjal še tukajšnjih dnevnikov, ki so drage volje priobčevali društvene vesti. Na to je poročal o društvu obširneje tajnik gosp. A. Sežun. Društvo je v preteklem letu vsestransko znatno napredovalo. Društveni odbor je imel mej letom osem sej, v katerih je rešil 57 vlog in odobril mesečne blagajnične račune. Izmed članov ni v tem času nobeden umrl, prisopilo je društvu 27 novih članov. Zdravniške pomoči in društvene podpore iskalo je v preteklem letu 9 članov. Trije od teh so dobili jednokratne podpore za zdravljenje v zdraviliščih zunaj Ljubljane. Napram članom je izpolnilo društvo tudi v tem letu v polni meri svojo dolžnost. Ker je bilo zdravstveno stanje članov mej letom ugodno, se je tudi blagajnično stanje od meseca do meseca izboljšavalo. Podpore je dobilo društvo tudi to leto, in sicer: Od vis. deželnega zbora 100 gld., od sl. kranjske hranilnice 100 gld. ter od veleslavnega občinskega sveta ljubljanskega za leto 1900. 100 kron. Razun teh dobrotnikov pa je omeniti še pokojnega ljubljanskega zdravnika dra. Maderja, volivšega ob svoji smrti svoto 1000 gld., ki se bodo društvu svoječasno izplačali. Gmotno stanje društva je torej ob nastopu XII. leta njegovega obstanka na ugodni podlagi. Vkljub nad vse realni podlagi, na kateri deluje društvo, in zaupanju, ki ga pri merodajnih faktorjih in svojih dosedanjih členih uživa, je pa vendar le najti še tako po deželi kakor tudi v Ljubljani pomožnih uradnikov, ki se za slučaj bolezni in podobne svoje interese — prav nič ne brigajo in zavarovanju — umikajo, češ: „Je tudi tako dobro, ostaneta vsaj vsak mesec tisti dve kroni — v žepu!“ Taki nazori so — žalostni za stan, kojega člani vsled brezbriznosti in lahkomišljenosti ob bolezni po-

manjkanje trpe in celo — po ulicah umirajo . . . in v dobi, ko se manj omikani delavci živahno oklepajo organizacije! Blagajnik g. A. Bezenšek poroča za tem o blagajničnem stanju. Prihranilni zaklad iz l. 1898 je znašal 3906 kron 66 vin.; prirasli so: prispevki članov, podpore (deželnega zbora, kranjske hranilnice, neimenovane dobrotnika) in obresti od naloženega denarja, vkup 1330 kron 92 vin.; za bolniščino, zdrav. honorare, zdravila, upravne društvene stroške in podpore članom izplačalo se je letos 983 kron 82 vin., rezervni zaklad znaša sedaj 4253 kron 67 vin. Tajniku in blagajniku se da na to absolutorij. Volitev odbora se je izvršila sledeče: Per acclamationem so bili izvoljeni gg.: Anton Gutnik, predsednikom, Albert Sežun, tajnikom, Arnošt Bezenšek, blagajnikom; nadalje pa z večino glasov gg.: Fran Kandare (podpredsednikom), Dragotin Jensenko, Fran Nedeljko in Avg. Speil, odborniki; Josip Dodič, Florjančič jun. in Josip Hafner, namestniki; kot pregledovalca računov pa gg.: Dragotin Balog in Avgust Štamcar. Po nekaterih sprejetih posameznih predlogih zaključil je predsednik občni zbor.

— **Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani.** Od 17. do 23. marca je dela iskalo 15 moških delavcev in 38 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno za 12 moških delavcev in 47 ženskih delavk, 113 delavcem se je nakazalo 76 odprtih mest in v 46 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 5 moških in 41 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 23. marca je došlo 874 prošenj za delo in 641 deloponudeb. Delo ali službe dobe takoj: 1 krojaški pomočnik, 1 majar, 2 hišna hlapca, 18 konjskih hlapcev, 1 hotelska sobarica, 3 fine kuharice, 5 navadnih kuharic, 2 orožniški kuharici, 2 gostilniški kuharici, 2 natakari na račun, 3 navadne natakarike, 12 deklc za vsako delo, 6 dekel k otrokom, 11 dekel za domača dela. Več vajencev za trgovine, obrte in kavarne.

— **Iz Jesenic nam pišejo:** Na sv. Jožefa večer smo uživali Jeseničani doslej nepoznano krasno zabavo. Narodno pevsko društvo je priredilo javno glavno skušnjo v prostorih g. J. Klinarja. Osemnajst pevk in pevcev je zapelo pod vodstvom gosp. učitelja Milana Guština lepo število mešanih moških zborov. Prepričani smo bili že prej, da nam bode gospod pevovodja, znan glasbenik, nudil lep užitek, a tolike preciznosti, in tolike dovršenosti nismo mogli pričakovati, ker pevsko društvo obstoji šele dva meseca. Mešani zbori „Nazaj v planinski raj“, „Po zimi iz šole“ itd. in moški zbori so bili naravnost krasni, nad vse lepe pa so bile „Narodne pesmi“, kakor jih je priredil gosp. M. Hubad. Ploskanja ni bilo konca ne kraja, in nekatere so se morale po štirikrat ponavljati. Celu navzoči Nemci so hvalili naše pevce. Občudujemo tako požrtvovalnost g. pevovodje kot pevcev. Čestitamo pevcem in povdarjamo, da hočemo to pevsko društvo podpirati, pa naj se dregne obenj kdorkoli. Zora puca . . . in morda ne gojimo zastoj nade, da bode ta pevski zbor kdaj prepeval po naših čitalničnih prostorih.

— **Žganje ju je umorilo.** 22. t. m. zjutraj so našli na Trati, postaja Škofja Loka, dninarja Urbana Trilerja iz Virmaš, šele 35 let starega, mrtvega na kupu sipe, ki je pripravljena za zidanje. Umorilo ga je preobilo zavžito žganje. — 12. t. m. zvečer pa je našla neka ženska v gozdu Zakrajčiču pri Zali, politični okraj Litija, 64letnega posestnika Antona Strleta iz Osredka nezavestnega ležati na obrazu. Umril je čez malo minut, ko so ga prenesli domov. Pil je v št. Vidu žganje ter si ga še na pot vzel pol litra. To žganje ga je umorilo.

— **Nenadoma umrl.** Dne 19. t. m. je prišel na Savo, politični okraj Radovljica, v gostilno Janez Ferjana mož, ki je zahteval pol litra vina in mesa. Predno pa je naročeno povžil, zgrudil se je nenadoma in takoj mrtev obeležal. Poklicani zdravnik je izpovedal, da je nastopila smrt vsled srčne kapi. Pravijo, da je bil umrl hlapec Peter Rihteršič iz Dolenje vasi, občina Selce.

— **Zaradi tatvine 15krat kaznovan** je bil postopač Alfonz Zaruba iz Ljubljane in sedaj je že spet zaradi tatvine na Žabjku. V soboto popoldne je prodajal v Križnarjevi žganjariji v Sv. Florjana ulicah posteljno pregrinjalo, dve ženski krili, šerpo in namizen prt. Ker pa teh rečij ni nihče

hotel v žganjariji kupiti, je šel k neki Županovi, ki je v Sv. Florjana ulicah št. 24, in le-ta mu je prodala vse to za 4 K neki šivilji v isti hiši. Zaruba je šel na to v Kolarjevo gostilno v Kolodvorskih ulicah in si je privoščil dobro večerjo. Policija je bila mej tem že zvedela, da je neki postopač prodajal žensko obleko in drugo blago v Križnarjevi žganjariji, in da jo je prodal s posredovanjem Županovke. Popis postopača se je ujema na znanega tatu Alfonza Zarubo. Začela se je gonja za njem. Nadstražnik Alojzij Slanovec ga je zasačil v Kolarjevi gostilni pri večerji. Nered je šel s stražnikom. Na frančiškanskem mostu je že hotel dežnik zagnati v Ljubljano, pa ga je stražnik prestrigel in mu odvzel dežnik, kateri je tudi brez dvoma ukraden. Zaruba ni hotel povedati, kje je vzel obleko in druge reči. Policija je potem po poizpovedbah dognala, da je Alfonz Zaruba izvršil tatvino pri Emiliji Miklavčevi, trgovki Predškofijo št. 10.

— **Topovi za Angleže skozi Ljubljano.** Poroča se nam, da so se peljali v petek ponoči topovi tvrde Škode skozi Ljubljano, a da so bili s terovskimi plah-tami tako zadelani, da ni bilo možno ogledati si jih. Topovi so namenjeni za Angleže v Južni Afriki. Koliko je na tej vesti istine, ne vemo.

— **Bajonet zgubil** je danes ponoči neki vojak na Dolenjski cesti blizu kolodvora. Menda mu je bil pretežak in si ga je odpasal.

— **Konj splasil** se je v soboto na Poljanski cesti Richterjevemu hlapcu Frančišku Novljetu. Konj je dirjal z vozom naprej po cesti in ga hlapec ni mogel obdržati. Vstavil je konja policijski stražnik. Hlapec je bil padel z voza, a se ni poškodoval. Druga nesreča se ni pripetila, dasiravno je bil takrat na cesti prav živahen promet.

— **Hranilnično knjižico izgubil** je delavec Jakob Križman iz Slivnice v soboto od Dolenjske mitnice do Grosupljega. Knjižica ima številko 259.560 in je na njo v kranjski hranilnici naloženih 200 kron.

— **Pretep v gostilni.** V soboto polne je bil nastal v Flegarjevi gostilni Predškofijo med fanti prepri in pretep, katremn pa je policija naredila mir s tem, da je tri najhujše razgrajače prijela in dala pod ključ.

— **Koncert v „Narodni kavarni“.** Jutri koncertuje v „Nar. kavarni“ srenskomitroviška tamburaška družba, (ne ona družba, ki je koncertovala zadnjič) katere igra izborna ter je bila po velikem vojvodi Luksemburškem častno odlikovana. Vstopnine ni, ter tudi pobiranja ne bode.

* **Demonstracije proti pridigarju.** V Gradcu so priredili graški nemški nacionalci demonstracijo proti pridigarju Freundu, ki je imel propovedi za moške proti takozvanemu „Los von Rom“ gibanju. Nacionalci so hoteli vdreti v cerkev, a policija jim je to zabranila. Nato so prepevali „Die Wacht am Rhein“, kričali „Los von Rom!“ ter demonstrirali pred spomenikom Jožefa II. Pred župniščem so nameravali prirediti mačjo godbo, a policija jih je razgnala in 6 razgrajačev aretirala.

* **Ljubimca rešila iz ječe.** „Nar. Novine“ poročajo, da so neki delavki v M. Gradbachu zaprli ljubimca. Delavki se je ljubček tako smilil, da se je zmuznila v jetnišnico v Rheydtu ter se skrila pod posteljo ječarja. Tam je čakala, da je šel ječar spat in da je zasmrčal. Potem je vzela ključ in poiskala ječo svojega ljubimca, katerega je izpustila na svobodo. A že drugi dan so orožniki dognali, kdo je izpustil zaprtega delavca. Poiskali so torej dekleta in jo zaprli. Ko pa je ljubimec zvedel, da so mu zaprli rešilko, je šel sam v ječo, kjer sta sedaj oba, ljubimec in ljubimca.

* **Dva „nemoralna“ pisatelja.** Pred berlinsko kazensko komoro sta stala te dni berlinska knjigotržca Schuster in Löffler ter pisatelja Rikard Dehmel in v Avstriji živeči Adolf Linder. Prvi, znan modern pesnik, je bil tožen od državnega pravdnikstva radi svoje knjige „Aber die Liebe“, drugi radi knjige „Die Barrisons, ein Künstlertraum“. Obtožnica je trdila, da sta knjigi pohujšljivi in nemoralni, da se mora njiju prodajanje prepovedati in pisatelja kaznovati. Kazenska komora ju je pa oprostila. Motivacija razsodbe pravi: Knjigi treba soditi v celem obsegu, ne pa po posameznih odstavkih, ki so morda sami na sebi res

memoralni. Obe deli sta v celoti strogo moralni in resno umetniški. Posamezne strani so res za nezrele ljudi pohujšljive, toda namen vsega spisa je moralen in umetniški.

* **Luccheni umobolen.** Psihiater dr. Forel, ravnatelj zavoda za umobolne v Curihu, dokazuje, da je Luccheni na umu bolan, da trpi na bolehnih impulzivnosti ter da ga vsaka malenkost razjari do besnosti. Luccheni je podoben epileptikom in histeričnim ženskam, ki morejo tudi za najmanjšo stvar pobesneti.

* **Sneg jih je zamel.** V okolici Kijeva je bil pred 3 tedni strašen vihar s snegom, ki je padal neprestano tekom treh dnij. Škoda je ogromna. A zamelo je tudi mnogo ljudij. Samo v kijevski okolici so našli pod snegom 20 trupel, a tudi drugod so našli mnogo zmrznjenih ponesrečencev.

* **Blazna igralka.** Nedavno so videli Parižani na boulevardu Voltaire mlado, elegantno damo z razpuščenimi lasmi, ki je zanosno deklamirala. Redarji so jo odvedli na redarski urad, kjer je povedala, da se zove Suzana Preval in da se je vrnila pravkar iz Londona. V Parizu je izvedela, da je pri požaru franc. narodnega gledališča zgorela njena tovarišica Henriot, kar jo je tako pretreslo, da je zblaznela.

* **Velikanski požar.** Po uradnih poročilih je v zahodnogališkem mestu Kolbuszowa nastal požar, ki se je vsled vetra razširil tako, da je upepelil 200 hiš in stavb. 600 ljudij je brez strehe in kruha.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 26. marca. Delegatje odvetniških komor imajo danes tu svoj shod, katerega se je udeležil tudi justični minister.

Dunaj 26. marca. Ogrski ministrski predsednik Széll je prišel danes na Dunaj ter je bil sprejet v avdienci pri cesarju. Potem je imel daljše pogovore z grofom Goluchowskim in pl. Körberjem.

Dunaj 26. marca. Dunajski „Fremdenblatt“ sporoča, da je belgijski kralj naznanil dunajskemu dvoru, da grofica Štefanija Lonyay nima pravice, imenovati se „kraljevska visokost“.

Dunaj 26. marca. Volilna reforma za nižjeavstrijski deželni zbor je že sankcionirana ter se objavi te dni.

Praga 26. marca. V Melniku je je imel posl. Gregor proti češkemu klubu hud govor, v katerem je očital klubu brezbriznost in zahteval, naj začno Mladočehi absolutno obstrukcijo. Shod je sprejel v tem smislu resolucijo. Neki Mladoček je hotel govoriti, ker se mu ni dovolilo, je bil shod razpuščen.

Praga 26. marca. Nemško narodno društvo je imelo tu svoj shod. Govoril je tudi poslanec I. o. Shod je bil radi napadov na cesarja razpuščen.

London 26. marca. Položaj Mafekinga je obupen. 13. in 14. so bile v bližini praske, v katerih so bili Angleži odbiti.

London 26. marca. V Kimberley dospeli ujetniki pripovedujejo, da se je posrečilo oddelku angleškega konjenišva priti na desni breg reke Vaal, od koder bode prodiral v Transvaal.

London 26. marca. Maršal Roberts namerava v kratkem začeti svojo akcijo proti Transvaalu. V petek je bilo nekaj prask severno od Bloemfonteina, v katerih je bilo precej Burov ujetih ter ugrabljeno mnogo pušk.

Narodno gospodarstvo.

— **Dvignjenje odkolkovanih vrednotnic.** Vrednotnice se strankam vrnejo samo proti odzvetbi potrdila o položitvi, na katerem ima stranka tudi navesti gaslo, koje je morda določila pri vložitvi. Ako stranka te listine ne more prinesiti, ali morda določenega gasla navesti, ima prositi za dovoljenje, da dvigne vrednotnice, pri finančnem oblastvu (pristojbinskem uradu).

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škofji Loki se dobiva (321-13)

ustna voda

z novim antiseptikom

katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado Frlan, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo. Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 2 kroni, po pošti 2.05 kroni.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-3 m. Srednji arčni tlak 736-0 mm.

Marčij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
24.	9. zvečer	727.5	4.0	bresvetr.	oblačno	
25.	7. zjutraj 2. popol.	728.3 725.2	4.0 8.1	sr. zahod sr. jvzhod	oblačno dež	18.6
"	9. zvečer	725.0	5.4	sl. jug	dež	
26.	7. zjutraj 2. popol.	724.2 724.9	3.2 9.0	sl. zahod sr. zahod	oblačno pol. oblak.	13.0

Srednja temperatura sobote in nedelje 5.6° in 5.8°, normale: 5.2° in 5.4°.

Dunajska borza

dne 26. marca 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K	30 h
Skupni državni dolg v srebru	99	15
Avstrijska zlata renta	98	35
Avstrijska kronka renta 4%	99	50
Ogrska zlata renta 4%	97	15
Ogrska kronka renta 4%	93	50
Avstro-ogrski bančne delnice	127	55
Kreditne delnice	234	90
London vista	242	95
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	60
90 mark	23	70
90 frankov	19	28
Italijanski bankovci	90	20
C. kr. cekini	11	38

Potrjim srcem naznanjamo podpi-sani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopadlo, našo iskreno ljubljeno, nepozabno soprogo, mater ozi-roma staro mater in sestro, gospo

Apolonijo Jeras roj. Zupančič

po kratki in mučni bolezni, prejemši svete zakramente za umirajoče, včeraj ob 1/10 uri dopoldan, v 50. letu njene starosti, k sebi v boljše življenje pokli-cati.

Truplo drage ranjke bo v torek, dne 27. marca, ob 1/2 5 uri popoldne iz hiše žalosti na Resljevi cesti št. 27. na pokopališče pri sv. Kristofu prenešeno.

Svete maše zadušnice se bodo da-rovale v farni cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, dne 26. marca 1900.

(606) **Žalujoči ostali.**

Mesto vsakega družega oznanila.

Zahvala.

Povodom prebitke smrti našega ne-pozabnega soproga, očeta, brata, strica, zeta, svaka, gospoda

Ivana Vilfana,

župana, posestnika in gostilničarja

došlo nam je toliko pristranih dokazov sočutnega sožalja, da nam ni mogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Bodi torej na tem mestu izražena najiskrenejša za-hvala vsem, ki so nam na kateri koli način lajšali bol, zlasti za mnogobrojno spremstvo ob zadnji poti preblagega po-kojnika, za prekrasne vence, posebno preč. gg. duhovnikom, slav. šolskemu vodstvu za spremstvo s šolsko mladino, sl. občinskemu zastopu, vsem sorodni-kom, prijateljem, znancem in faranom, sploh vsem častitim daljnim in domačim spremljevalcem.

Črnuče, dne 25. marca 1900.

(616) **Žalujoči ostali.**

Komí

soliden, spreten prodajalec, več železniške in špecerijske stroke, išče se v večjo tr-govino na deželi.

Ponudbe pod „spreten prodajalec“ na upravništvo „Slov. Naroda“. (604-2)

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpevdi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekorisnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(410-5) **Dr. M. Hudnik,** predsednik.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nolli.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah **HENRIK MATTONI, Dunaj,** c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Mlad trgovski sotrudnik

na Štajerskem, več slovenskega in nemškega jezika, ter izurjen v manufakturni in špecerijski stroki, želi premeniti svoj prvi prostor. (593-2)

Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“.

V Kranju je na prodaj okolu 75 oral njiv, pripravnih za stavbišča, ležečih ob državni cesti, in jedna pristava v mestu okolu 500 kvadratnih metrov,

vse po zmerni cenl.

Jožef Fuso.

(565-3)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dolo-podne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlo-vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Razpis.

Podpisani krajni šolski svet razpisuje zgradbo popolnoma novega šolskega poslopja za 4raz-redno ljudsko šolo v Loškem Potoku, okraj Kočevje, pri Rakeku,

do 24. aprila 1900.

Zidarska, tesarska, kleparska, mizar-ska i. dr. dela, stavbeni in pugojni načrti in računi so pri istem na vpogled.

Ponudbe naj se blagoizvolijo podpi-sanemu v zapečateni listini pod natančnim naslovom in proti 10% vadiju (hranilna knjižica, vrednostni papir itd. vložiti). Do tega dne se lahko iste pismo ali pa na dan dražbe ustno upošiljajo.

Krajni šolski svet v Loškem Potoku dne 21. sušca 1900.

(587-2) Predsednik: I. Bartol.

Opominjalni klie na vse lepotice!

Velik del dam ne misli niti nato, da lepota hoče biti dobro ter skrbno gojena, ter uporablja najčeste kot toaleto najcenejše ter najslabše milo. Dajte se posvariti, kajti s takimi mili si pokvarite lepoto kože ter polti. Uporabljajte za svojo toaleto **Boeringovo milo s sovo!** To popolnoma neskeleče ter tolsče bogato milo je dokazljivo najprijetnejše milo za gojo polti, katero ne naredi le lepo temveč jo tudi ohrani. Za 30 kr. se kupi povsod.

V Ljubljani prodajata: **Anton Krisper in Vaso Petričič.** — Generalna zaloga: **A. Metsch & Co., Dunaj.** b (603-1)

Hiša z vrtom

v kateri je že več let gostilna, se zaradi selitve odda takoj v najem, oziroma se tudi pod ugodnimi pogoji takoj proda na letne obroke.

Več se izve pri lastniku v Ljubljani, Rožne ulice št. 19. (592-2)

Anton Schuster v Ljubljani, Špitalske ulice

založnik

uslužbencev c. kr. priv. južne železnice priporoča po najnižjih

nakupnih cenah

največjo izber najmodernejših

jop za dame in deklice

ovratnikov

dežnih plaščev

mičnih blúz

oblek za dečke

po najnovjšem kroju izdelanih,

srajc za gospode

ovratnikov, manšet, zavratnic

modrcev

najboljši dunajski izdelek i. t. d. i. t. d.

Spoštovanjem (501-5)

„pri Tončku“.

G. Piccoli

dvorni založnik
Nj. svetosti papeža
Leona XIII.

lekarnar „pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino

Kemične analize odličnih strokov-njakov, kateri so v b (582-18)

železnatem vinu

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zmirom potrdili navedeno množino železa, so najboljše spričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nerazvite in vsled bolezni oslabele osebe, za blede, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena poliliterski steklenici 1 gl.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki.

Vabile

rednemu občnemu zboru

„Notranjske posojilnice“ v Postojni

kateri bode dne 1. aprila 1900 leta v društveni pisarni ob 1. uri popoldan

Ako zbor ne bi bil sklepčen, vrši se drugo zborovanje ob 2. uri popoldan brezpogojno.

Dnevni red:
1. Nagovor ravnatelja.
2. Poročilo blagajnikovo.
3. Poročilo nadzorovalnega odbora.
4. Volitev ravnateljskega odbora in sicer:
a) ravnatelja,
b) blagajnika,
c) kontrolorja in
d) dveh namestnikov.
5. Predlogi društvenikov.

V Postojni, dne 23. marca 1900.

Ravnateljstvo. (603-2)

Kovačnica

se odda takoj (514-10)

na Rimski cesti št. 16.

Stanovanje

z dvema sobama, lepo opremljeno, se odda s 15. aprilom na Dunajski cesti št. 10.

Vpraša se v gostilni pri g. Bellču v isti hiši. (610-1)

Lepa meblovana soba

z razgledom na ulico je od dne 1. aprila za oddati. (580-2)

Poizve se v Lassnikovi hiši, Wolfove ulice št. 1, v II. nadstropji, čez hodnik.

Od danes naprej dobi se vsak dan

polenovka

po kapucinskem načinu nu-močena pri tverdki (613-1)

Kham & Murnik.

Národna kavarna.

Jutri v torek, dné 27. marca

KONCERT

Sremsko-Mitrovičke

tamburaške družbe.

(Izboren orkester.)

Začetek ob 8. uri.

Brez vstopnine. Brez nadležnega pobiranja.

K obilnemu obisku vabi z velespoštovanjem (617) **Fran Krapež.**

V novi urarski prodajalni

Stari trg št. 16

so na prodaj vse vrste ur po (590-2)

stalnih tovarniških cenah.

Le dobre in najfinejše ure z enoletno garancijo.

Budilka, najboljši izdelek gl. 1.60

Srebrna moška remontoarka od " 5.60 npr.

Srebrna damska remontoarka od " 5.60 "

Niklasta remontoarka od..... " 3.50 "

ura na nihalo z lepo omaro od " 8.50 "

Popravljanja vseh vrst ur najceneje, specialist za težavna (komplicirana) popravljanja ur.

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg št. 16.

(603-2)

Ravnateljstvo.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.